

20 Απριλίου, 1994

[ΠΙΚΗΣ, ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, ΑΡΤΕΜΗΣ,
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ/στές]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΙΤΗΣΗ ΤΟΥ ΑΒΡΑΑΜ Μ. ΠΙΤΤΑΚΗ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΓΙΑΝΝΟΥΛΛΑΣ Μ. ΠΙΤΤΑΚΗ, ΩΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΩΝ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΜΑΡΚΟΥ ΑΒΡΑΑΜ ΠΙΤΤΑΚΗ,

Εφεσεσίοντες,

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΠΟΡΙΣΜΑ Ή ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΘΑ-
ΝΑΤΙΚΟΥ ΑΝΑΚΡΙΤΗ (CORONER) ΛΕΜΕΣΟΥ, Κ. ΣΩΤΟΥ
ΣΤΑΥΡΙΝΙΔΗ, ΣΤΗ ΘΑΝΑΤΙΚΗ ΑΝΑΚΡΙΣΗ (INQUEST)
12/1986.

(Πολιτική Έφεση Αρ. 8102)

5 *Προνομιακά Εντάλματα — Αίτηση για χορήγηση άδειας για καταχώριση αίτησης για την έκδοση εντάλματος certiorari εναντίον του πορίσματος θανατικού ανακριτή, για το λόγο ότι υπήρχε έκδηλο νομικό σφάλμα, που όμως δεν καθοριζόταν επακριβώς στην αίτηση, και για παράβαση των κανόνων φυσικής δικαιοσύνης, διότι δεν είχαν ειδοποιηθεί οι πλησιέστεροι συγγενείς για τη διεξαγωγή της ανάκρισης — Καθυστέρηση πέραν των τριών χρόνων στην υποβολή της αίτησης — Κρίθηκε ότι ορθά ο πρωτόδικος Δικαστής είχε απορρίψει την αίτηση.*

10 *Θανατική ανάκριση — Έχει εξεταστικό χαρακτήρα και δεν υπάρχουν διάδικοι σ' αυτήν — Η γνωστοποίηση της διεξαγωγής θανατικής ανάκρισης στους κληρονόμους ή στους πλησιέστερους συγγενείς ή σε οποιοδήποτε ενδιαφερόμενο πρόσωπο, ώστε να τους δοθεί η ευκαιρία να λάβουν μέρος στη διαδικασία, δεν αποτελεί προϋπόθεση για την εγκυρότητα της διεξαγωγής της θανατικής ανάκρισης.*

15 *Στις 18.8.86, Δικαστής του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού, ενεργώντας σαν θανατικός ανακριτής, εξέδωσε το πόρισμά του σχετικά με τον θάνατο του Μάρκου Αβραάμ Πιττάκη, αποδίδοντας τον σε αυτοκτονία. Στην θανατική ανάκριση δεν είχαν παραστεί οι κληρονόμοι και πλησιέστεροι συγγενείς του αποβιώσαντος. Παρόλο που στον φάκελο της υπόθεσης υπήρχαν σημειώσεις ότι οι πλησιέστεροι συγγενείς είχαν ειδοποιηθεί, εντούτοις το Δικαστήριο προσήγγισε την υπόθεση ως εάν να μην είχε αποδειχθεί ότι πράγματι είχε υπάρξει τέτοια ει-*

20

δοποίηση. Τον Μάρτιο, 1989 οι αιτητές διορίστηκαν διαχειριστές της περιουσίας του αποβιώσαντα, και, στις 22.11.89, καταχώρισαν την παρούσα αίτηση για χορήγηση άδειας για καταχώριση αίτησης για την έκδοση εντάλματος *certiorari* με το οποίο να ακυρώνεται το πόρισμα του θανατικού ανακριτή λόγω έκδηλου νομικού λάθους και λόγω παραβίασης των κανόνων της φυσικής δικαιοσύνης, που συγκεκριμενοποιήθηκε στο γεγονός ότι οι πλησιέστεροι συγγενείς δεν είχαν ειδοποιηθεί για την διεξαγωγή της θανατικής ανάκρισης, ώστε να μπορούν να λάβουν μέρος στην διαδικασία. Ο πρωτόδικος Δικαστής απόρριψε την αίτηση λόγω υπέρμετρης καθυστέρησης στην υποβολή της. 5 10

Κατ'έφεση, οι αιτητές επανέλαβαν ουσιαστικά τις θέσεις που είχαν προβάλει ενώπιον του πρωτόδικου Δικαστή.

Αποφασίσθηκε ότι:

- (α) Η θανατική ανάκριση έχει εξεταστικό χαρακτήρα και δεν υπάρχουν διάδικοι σ' αυτήν. Ποιά πρόσωπα ή συμφέροντα μπορεί να εκπροσωπηθούν ανάγεται αποκλειστικά στην διακριτική ευχέρεια του θανατικού ανακριτή. Η γνωστοποίηση της διεξαγωγής της θανατικής ανάκρισης στους κληρονόμους ή στα μέλη της οικογένειας ή σε οποιοδήποτε ενδιαφερόμενο πρόσωπο, ώστε να τους παρασχεθεί η ευκαιρία να λάβουν μέρος στην διαδικασία, δεν αποτελεί προϋπόθεση για την εγκυρότητα της διεξαγωγής της θανατικής ανάκρισης. Κατά συνέπεια, δεν υπήρχε στην προκειμένη περίπτωση οποιαδήποτε παραβίαση των κανόνων της φυσικής δικαιοσύνης. 15 20
- (β) Από τα στοιχεία ενώπιον του Δικαστηρίου δεν αποκαλύπτετο οποιοδήποτε έκδηλο νομικό σφάλμα στο πόρισμα του θανατικού ανακριτή ή στα πρακτικά της θανατικής ανάκρισης, και πέθανε τούτου υπήρξε υπέρμετρη καθυστέρηση στην υποβολή της αίτησης. 25

Η έφεση απορρίφθηκε. 30

Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:

Christofi v. Iacovidou (1986) 1 C.L.R. 236,

Kyriakides v. Hilimintri (1963) 2 C.L.R. 171,

Θεοδούλου (1990) 1 Α.Α.Δ. 438.

Έφεση.

- Έφεση από τους αιτητές κατά της απόφασης του Δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου (Στυλιανίδης Δ.) που δόθηκε στις 19 Απριλίου, 1990 (Αίτηση Αρ. 149/89) με την οποία απορρίφθηκε αίτηση 5 την οποίαν καταχώρισαν υπό την ιδιότητα τους, ως διαχειριστές της περιουσίας του Μάρκου Αβραάμ Πιττάκη για εξασφάλιση άδειας με σκοπό να αποταθούν για την έκδοση εντάλματος certiorari.

Γ. Πιττάκης, για τους Εφεσείοντες.

Cur. adv. vult.

- 10 **ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ:** Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο Δικαστής Γ. Μ. Πικής.

- ΠΙΚΗΣ, Δ.: Η έφεση στρέφεται εναντίον απόφασης Δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου βάσει της οποίας απορρίφθηκε αίτηση των 15 διαχειριστών της περιουσίας του Μάρκου Αβραάμ Πιττάκη για την παροχή άδειας σ' αυτούς να αποταθούν για την έκδοση εντάλματος Σερτιοράρι προς το σκοπό ακύρωσης του πορίσματος (verdict) του θανατικού ανακριτή για τα αίτια του θανάτου του προαναφερθέντος Πιττάκη. Το πόρισμα εξεδόθη στις 18/8/86 και αποδίδει το θάνατό του "... εις αυτοκτονία δια της χρήσεως εκρηκτικών υλών". Το 20 μοιραίο επεσυνέβη στις 27/2/86 και η θανατική ανάκριση διεξήχθη στις 18/8/86 (Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού).

- Η αίτηση για την παροχή άδειας για την υποβολή αίτησης για την έκδοση Σερτιοράρι υποβλήθηκε στις 22/11/89, οκτώ περίπου μήνες μετά το διορισμό των εφεσειόντων (αιτητών) στις 21/3/89 ως 25 διαχειριστών της περιουσίας του αποβιώσαντα. Στο πλαίσιο της εκπροσώπησης της περιουσίας του αποβιώσαντα και υπό την ιδιότητα των διαχειριστών, περιήλθε σε γνώση τους ότι η ασφαλιστική εταιρεία στην οποία ήταν ασφαλισμένος ο αποβιώσας είναι απρόθυμη να καταβάλει στην περιουσία το ποσό των £10.000,- για το 30 οποίο ο Μάρκος Αβραάμ Πιττάκης ήταν ασφαλισμένος (ασφάλεια ζωής). Την άρνησή τους στήριξαν σε όρο του συμβολαίου που τους απαλλάττει ευθύνης σε περίπτωση αυτοκτονίας του ασφαλιζομένου.

- Είναι η θέση των εφεσειόντων ότι για πρώτη φορά πληροφορήθηκαν από την ασφάλεια για το πόρισμα του θανατικού ανακριτή, 35 ακόμα και για τη διεξαγωγή αυτής τούτης της θανατικής ανάκρισης,

γεγονός που αυτοί ισχυρίζονται καθιστά τη διεξαγωγή και κατ' επέκταση το πόρισμα της θανατικής ανάκρισης άκυρο.

Με ένορκες δηλώσεις που στηρίζουν την αίτηση, οι διαχειριστές (πατέρας και σύζυγος του αποβιώσαντα), ισχυρίζονται ότι τα γεγονότα σε σχέση με τη θανατική ανάκριση και το πόρισμα του θανατικού ανακριτή περιήλθαν σε γνώση τους μετά το διορισμό τους ως διαχειριστών. Ισχυρίζονται επίσης ότι ούτε η διεξαγωγή της θανατικής ανάκρισης τους γνωστοποιήθηκε αλλ' ούτε και το πόρισμα περιήλθε σε γνώση τους πριν πληροφορηθούν το γεγονός από τους ασφαλιστές. Οι ίδιοι είχαν μείνει με την εντύπωση ότι δε θα διεξαγόταν θανατική ανάκριση για τη διαπίστωση των αιτιών του θανάτου του Μάρκου Αβραάμ Πιττάκη γιατί έτσι τους είχαν πληροφορήσει μη κατονομαζόμενα "υπεύθυνα πρόσωπα" από την αστυνομία. Τα πρακτικά της θανατικής ανάκρισης αποκαλύπτουν ότι στις 19/7/86 το Δικαστήριο είχε διατάξει όπως γνωστοποιηθεί η διεξαγωγή της θανατικής ανάκρισης στους κληρονόμους με τη χρήση της εξής φρασεολογίας: "Next of kin to be notified". Μεταγενέστερη ειδοποίηση στο φάκελο της υπόθεσης που προφανώς ετοιμάστηκε από μέλος του προσωπικού του Δικαστηρίου, αναφέρει "Κλήσεις εξεδόθησαν, next of kin ειδοποιήθηκαν 28/7/86". Δεν αμφισβητείται ότι στην απουσία οποιασδήποτε άλλης πληροφορίας ή βεβαίωσης η πιο πάνω σημείωση δεν μπορεί να θεωρηθεί ως συμπερασματική για τα γεγονότα που σκοπεύει να βεβαιώσει.

Ο αποβιώσας, όπως μας πληροφόρησε ο δικηγόρος των εφεσειόντων, άφησε ανήλικο τέκνο το οποίο μαζί με τη μητέρα του, αποτελούν τους κληρονόμους του.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι το μεγάλο χρονικό διάστημα που διέρρευσε μεταξύ της έκδοσης του πορίσματος του θανατικού ανακριτή και της υποβολής της αίτησης, δε δικαιολογούσε την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας του Δικαστηρίου υπέρ των αιτητών ώστε να δοθεί άδεια σ' αυτούς να αποταθούν για την έκδοση εντάλματος Σερτιοράρι. Η προκείμενη περίπτωση δεν εμπίπτει στις περιπτώσεις εκείνες όπου η έκδοση εντάλματος Σερτιοράρι μπορεί να διεκδικηθεί δικαιωματικά, οπότε η παρέμβαση του Δικαστηρίου επιβάλλεται ανεξάρτητα από οποιαδήποτε καθυστέρηση στην υποβολή του αιτήματος: Βλ. μεταξύ άλλων, *Christofi and Others v. Iacovidou* (1986) 1 C.L.R. 236, *Kyriakides v. Hilimintri* (1963) 2 C.L.R. 171 και *Αίτηση Σταυρή Θεοδούλου* (1990) 1 Α.Α.Δ. 438. Βλ. επίσης Halsbury's Laws of England, 3rd ed., Vol. 11, σ.139 κ.ε..

Οι λόγοι για τους οποίους επιζητείται η παροχή άδειας για την προώθηση αίτησης για την έκδοση Σερτιοράρι, όπως αυτοί καθορίζονται στην αίτηση, είναι:

(α) Έκδηλο νομικό λάθος και,

5 (β) Παραβίαση των κανόνων της φυσικής δικαιοσύνης.

Το νομικό λάθος που καθιστά τρωτή την απόφαση δεν προσδιορίζεται στην αίτηση. Νομικό σφάλμα το οποίο καταφαίνεται στο πρακτικό του Δικαστηρίου (record) συνιστά λόγο για τον παραμερισμό της απόφασης και εφόσον η ύπαρξή του καταδεικνύεται εκ
10 πρώτης όψεως, δικαιολογεί την παροχή άδειας στον αιτητή για να αποταθεί για την έκδοσή του· δεδομένου ότι δεν υπάρχει υπέρμετρη καθυστέρηση. Ο δεύτερος λόγος αφορά τους κανόνες της φυσικής δικαιοσύνης, η τήρηση των οποίων συνιστά προϋπόθεση για την έγκυρη απονομή της δικαιοσύνης.

15 Ο κ. Πιττάκης υπέβαλε ότι οι πρόνοιες του άρθρου 14 (β) του ΚΕΦ. 153, καθιστούν τη γνωστοποίηση της ημερομηνίας διεξαγωγής της θανατικής ανάκρισης στους κληρονόμους (next of kin) επιβεβλημένη ενέργεια. Και εφόσο σημειώθηκε παράλειψη στη γνωστοποίηση της
20 διεξαγωγής της θανατικής ανάκρισης στους κληρονόμους του αποβιώσαντα, το πόρισμα πρέπει να ακυρωθεί ως ακυροσφάλες (το προϊόν άκυρης διαδικασίας). Το θέμα δεν εγείρεται βέβαια με τον τρόπο αυτό στη γνωστοποίηση έφεσης η οποία περιορίζεται, στην ουσία, στην αμφισβήτηση της απόφασης του πρωτόδικου Δικαστηρίου ότι υπήρξε καθυστέρηση στην κίνηση του μηχανισμού για την έκδοση του επιδικώμενου
25 προνομιακού εντάλματος. Στην προκείμενη βέβαια περίπτωση πρέπει να σημειωθεί ότι οι εφεσείοντες δε διεκδικούν την αιτούμενη θεράπεια υπό την ιδιότητα των μελών της οικογένειας του αποβιώσαντα αλλά ως διαχειριστές οι οποίοι διορίστηκαν πολύ χρόνο μετά τη διεκπεραίωση της θανατικής ανάκρισης. Και αν ακόμα εξομοιωθεί η θέση
30 τους με εκείνη των κληρονόμων, το Άρθρο 14 (β) του ΚΕΦ. 153 δεν καθιστά τη γνωστοποίηση της διαδικασίας στα ενδιαφερόμενα μέρη προϋπόθεση για την έγκυρη διεξαγωγή της θανατικής ανάκρισης. Η θανατική ανάκριση έχει εξεταστικό χαρακτήρα. Δεν υπάρχουν διάδικοι σ' αυτή. Ποια συμφέροντα μπορεί να εκπροσωπηθούν ανάγεται απο-
35 κλειστικά στη διακριτική ευχέρεια του θανατικού ανακριτή. Είναι σύνηθες όμως να επιτρέπεται στα μέλη του αποβιώσαντα και του προσώπου που είναι πιθανό να κατηγορηθεί με το πόρισμα του ανακριτή, να εκπροσωπηθούν από δικηγόρο κατά τη διαδικασία αν το επιθυμούν: Βλ. John Jervis "OFFICE AND DUTIES OF CORONERS". Αναδρομή
40 στην ιστορία του θεσμού του θανατικού ανακριτή, όπως εξηγείται στο

πιο πάνω σύγγραμμα, αποκαλύπτει ότι η διεξαγωγή της θανατικής ανάκρισης ήταν θέμα κοινής γνώσης στην περιοχή όπου θα διεξαγόταν ως αποτέλεσμα των επιβαλλόμενων ενεργειών για τη συγκρότηση του σώματος των ενόρκων που θα μετείχαν στη θανατική ανάκριση: Βλ. σσ. 226-228. Οι πρόνοιες του Αρθρου 14(β) του ΚΕΦ. 153 είναι όμοιες με τον Καν. 16(1) των Αγγλικών περί θανατικών Ανακριτών Κανονισμών του 1953, που επίσης παρέχουν τη δυνατότητα εκπροσώπησης σε ενδιαφερόμενα πρόσωπα: Βλ. CORONERSHIP, by Gavin Thurston, 1976, σ. 106, και Halsbury's Statutory Instruments, Vol. 5, σ. 196

Η γνωστοποίηση της διεξαγωγής της θανατικής ανάκρισης στους κληρονόμους ή στα μέλη της οικογένειας ή σε οποιοδήποτε ενδιαφερόμενο πρόσωπο, ώστε να τους παρασχεθεί η ευκαιρία να λάβουν μέρος στη διαδικασία, δεν αποτελεί προϋπόθεση για την εγκυρότητα της διεξαγωγής της θανατικής ανάκρισης. Επομένως δεν έχει αποκαλυφθεί οποιοδήποτε εμφανές νομικό σφάλμα ή παρέκκλιση από τους κανόνες της φυσικής δικαιοσύνης που θα μπορούσε να δικαιολογήσει την έκδοση εντάλματος Σερτιοράρι. Στην ένορκη δήλωση των διαχειριστών δε γίνεται οποιαδήποτε αναφορά σε νέα γεγονότα ούτε εντοπίζεται οποιοδήποτε κενό στα γεγονότα τα οποία διερευνήθηκαν από το θανατικό ανακριτή ως προς τα αίτια του βίαιου και αφύσικου θανάτου του αποβιώσαντα. Θα ήταν παράδοξο άλλωστε, αν ο πατέρας και η σύζυγος του ήταν γνώστες γεγονότων που έτειναν να ρίψουν φως στα αίτια του θανάτου του και δεν τα έθεταν υπόψη των αρμόδιων αρχών, μεταξύ των οποίων και ο Γενικός Εισαγγελέας στον οποίο παρέχεται εξουσία, εφόσον το κρίνει δικαιολογημένο, να ζητήσει το επανάνοιγμα θανατικής ανάκρισης για τη λήψη περαιτέρω μαρτυρίας: Βλ. Άρθρο 30 - ΚΕΦ. 153. Το μόνο που ανέφεραν οι διαχειριστές είναι ότι αν δίδοταν η ευκαιρία σ' αυτούς, θα παρουσίαζαν πληροφορίες και θέσεις στο θανατικό ανακριτή που θα κατεδείκνυαν το αντίθετο απ' ό,τι διαπιστώνεται στο πόρισμα του θανατικού ανακριτή. Ποιές είναι αυτές οι πληροφορίες και θέσεις, δεν αναφέρεται: απουσία η οποία εξαφανίζει το πραγματικό βάθος της αίτησης. Ορθά επισημαίνεται στην πρωτόδικη απόφαση ότι αν οι εφεσείοντες (αιτητές) είχαν πραγματικό ενδιαφέρον να διαπιστώσουν κατά πόσο θα διεξαγόταν θανατική ανάκριση, εύλογα θα μπορούσαν να διαπιστώσουν το γεγονός αποτείνόμενοι στις αστυνομικές Αρχές ή στο επαρχιακό δικαστήριο της επαρχίας όπου έλαβε χώραν ο θάνατος.

Η έφεση απορρίπτεται. 40